

Why is a פסוק necessary to exclude אמאי איצטריך קרא למעוטי –

OVERVIEW

The גמרא asks that according to the מ"ד that הילך is פטור why is it necessary for the תורה to write an extra פסוק to exclude קרקע from a שבועה, when קרקע is a case of הילך. Our תוספות will modify this question somewhat.

תוספות asks:

תימה הא ליכא קרא מיותר למעוטי קרקעות¹ –

It is astounding! For there is no extra פסוק to exclude קרקעות –

אלא מכלל ופרט וכלל ממעטינן להו² וכלל ופרט וכלל איצטריך למעוטי שטרות –

But rather we exclude קרקע from a כלל ופרט וכלל, and the כלל ופרט וכלל is necessary to exclude שטרות; why does the גמרא ask, why we need an extra פסוק?!

תוספות answers:

ויש לומר דקשיא ליה אמאי איצטריך תנא³ למילף קרקעות מכלל ופרט –

And one can say that the difficulty was why it was necessary for the תנא to derive the exclusion of קרקעות (from a שבועה) through a כלל ופרט וכלל –

כיון דהילך פטור –

Since הילך is פטור from a שבועה.

תוספות asks:

ואם תאמר לימא דאיצטריך למעוטי משבועה דעד אחד⁴ –

And if you will say; let us answer that the פסוק is necessary to exclude קרקעות from a שבועה of an ע"א (but not from מ"מ שבועת מוב"מ)?⁵

¹ See 'Thinking it over'.

² See where the ברייתא derives that קרקעות (עבדים ושטרות) are exempt from a שבועה from the על כל דבר פשע (כלל) על שור על חמור וגו' (פרט) על כל אבידה וגו' (כלל) which states (שמות [משפטים] כב, ח in פסוק) and the פסוק concludes שניהם יבוא דבר שניהם (which refers to a שבועה). Only those things which are (הוקשו לקרקעות) קרקעות (and עבדים) however; שבועה a מחויב is (דבר המטלטל וגופו ממון) (which is) (שבועה a מחויב) (גופן ממון) (and שטרות which are not ממון) (which are not) דבר המטלטל.

³ The question is not why there is an extra פסוק (for indeed there is no extra פסוק), but rather why does the תנא of the ברייתא (see footnote # 2) derive the exemption of קרקעות from a שבועה through a כופו"כ, when he could have simply said that קרקעות are exempt from שבועה since it is a case of הילך!

⁴ If an ע"א testifies that a certain קרקע belongs to the claimant, there is no חיוב שבועה on the defendant.

⁵ This question is valid only according to the previous answer. If the question of אמאי איצטריך קרא would be on the פסוק, then we cannot answer that the פסוק is discussing a שבועת ע"א; for in the aforementioned פסוק (see footnote # 2) it states אשר יאמר כי הוא זה (ע"א not מוב"מ) which is the case of a מ"מ. However after תוספות explained that the question of the גמרא is on the תנא of the ברייתא; we can argue that the תנא of the mentioned קרקעות to exclude them from a שבועת ע"א also (where the concept of הילך is not applicable).

answers: תוספות

מיהו יש לומר משום דמתניתין דאין נשבעין על הקרקעות⁶ –

However one can say that the גמרא could not answer this, since the משנה
which teaches us that there are no oaths on קרקעות -

מיירי בשבועה דמודה במקצת:

Is discussing the שבועה of a מוב"מ; and this is the question; why does the תנא of
the ברייתא explain to us that there is no שבועת מוב"מ because of a כופו"כ, when we know it
already without the כופו"כ, since it is הילך.

SUMMARY

The question is on the תנא; why he excludes קרקעות from a שבועה based on a
כופו"כ [since he is discussing (exclusively) מוב"מ (which is הילך)].

THINKING IT OVER

תוספות claims that there is no extra פסוק to exclude קרקעות.⁷ However, תוספות
stated previously⁸ that according to ר"ע ור"מ who are ריבויי ומיעוטי there
is some מיעוט to exclude קרקע. Perhaps this is what the גמרא here is referring
to when it asks קרא איצטריך קרא!⁹

⁶ The משנה of קרקעות על השבעין is in שבועות מב,ב. This משנה is followed immediately by the
aforementioned ברייתא which derives that קרקעות על השבעין from a כופו"כ. The משנה there cites a מחלוקת
between ר"מ and ר"י concerning a מוב"מ by קרקעות. The preceding משנה (in שבועות לח,ב) also discusses מוב"מ
by קרקעות (the משנה is cited here on the previous ע"ב [the case of קרקעות וקרקעות]). Seemingly תוספות
assumes that this ברייתא is explaining these (two) משניות which are discussing exclusively מוב"מ and
not שבועת ע"א. Therefore the question remains that for שבועת מוב"מ no כופו"כ is required.

⁷ See footnote # 1.

⁸ See ד,ב ד"ה אין (הב').

⁹ See נח"מ (and מהרש"א).